

BERGEN
KOMMUNE

VEDLEGG 2: SHA RISIKOVURDERINGSRAPPORT [D0690, TOMT MED PROSJEKT]

Sett inn et bilde/illustrasjon av prosjektet

Kommentert [M11]: Vedlegg 2 Risikovurderingsrapport, er vedlegg til SHA-planen og inneholder kommentarer og veiledninger i dette feltet, som skal slettes når malen er ferdig utfyllt.

Risikovurderingsrapporten er et dokument som skal gjelde for utførelsesfasen, og skal utarbeides i prosjekteringsfasen av [SHA-koordinator](#), med tilhørende tverrfaglig risikovurdering i samarbeid med de prosjekterende.

Veiledning forside:

1. Legg inn forsidebilde ved å følge veiledning i utklippet

Sett inn prosjektnavn og prosjektnummer i gult felt (la skriftfargen være slik den er).

Rev.	Endring i risikovurderingsrapport for prosjektet	Utarbeidet av	Kvalitetssikret av	Godkjent av	Dato
02					
01					
00					

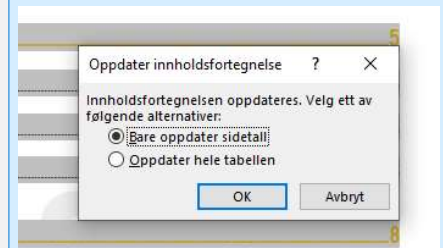
INNHOOLD

01 SAMMENDRAG	4
02 OM PROSJEKTET	5
A FORMÅL, KRAV OG AVGRENSING	5
Formål	5
Avgrensing	6
Rammer, krav og kunnskapsgrunnlag	6
B VERDIER SOM SKAL BESKYTTES	7
C SIKKERHETSMÅL OG EVALUERINGSKRITERIER	8
Prosjektspesifikke Målsetninger	8
D OBJEKT OG SYSTEM BESKRIVELSE	9
E METODE	9
Risikokoseptkriterier	10
Risikovurderingsprosess	11
03 TRINN 2: IDENTIFISERE UØNSKEDE HENDELSER	12
A KARTLEGG FARE OG TRUSLER	12
Riving	13
Byggefase	13
Fremtidige arbeider	13
B SPESIFISERE UØNSKEDE HENDELSER	13
Riving	13
Byggefase	14
Fremtidige arbeider	14
04 TRINN 3: RISIKOANALYSE	15
A VURDERE SÅRBARHET	15

Kommentert [MI2]: Husk å oppdatere innholdsfortegnelsen når SHA-planen er ferdig utfylt eller oppdateres.

1. Høyreklikk på innholdsfortegnelsen og velg «Oppdater felt»

2. Velg «Bare oppdater sidetall».

B	VURDERE SANNSYNLIGHET	15
C	VURDERE KONSEKVENSER	16
D	BESKRIVE USIKKERHET	16
E	BESKRIVE RISIKO.....	16
05	TRINN 4: RISIKOEVALUERING	17
A	VURDERE OPPNÅELSE AV SIKKERHETSMÅL	17
B	FORESLÅ HÅNTERING AV RISIKO.....	17

01 SAMMENDRAG

Risikovurderingsrapporten for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) omfatter prosjektet og er utarbeidet i **forprosjektet**. Risikovurderingen tar for seg de risikoer byggherren kjenner til per **forprosjektfase** ved utarbeidelse av konkurransegrunnlag for **totalentreprise**. Restrisikoer fra fasen videreføres til de utførende virksomheter for håndtering i prosjektet.

Kommentert [M13]: Tekst som står i rødt må tilpasses prosjektet - gjelder hele dokumentet

Risikovurderingsrapporten sammenfatter farene som ble avdekket i tverrfaglig risikovurderingsmøte for SHA **dd.mm.åååå**. I tillegg til opplisting av kjente farer presenteres risikoreducerende tiltak som skal håndteres videre i utførelsesfasen.

Kommentert [M14]: Gjelder hovedsakelig TE. Dersom BH detaljprosjekterer selv så er blir dette BH sitt ansvar.

Her beskrives hvordan risikoen er vurdert etter risikovurderingsmøtet og vurderingene som blir gjort i etterkant.

Det er behov for å gjennomføre ytterligere risikovurderinger i detaljprosjekteringen før oppstart av utførende arbeider for å vurdere muligheter til å redusere risikoen ytterligere.

02 OM PROSJEKTET

A FORMÅL, KRAV OG AVGRENSING

FORMÅL

Formålet med risikovurderingen for SHA er å danne et godt grunnlag for byggherreforskriftens formålsparagraf (§1) om å verne arbeidstakerne mot farer under bygge- og anleggsarbeidene.

Videre har risikovurderingen for SHA som formål å:

1. kartlegge kjente risikoforhold for SHA i henhold til byggherreforskriften (BHF) §5 b). Kartleggingen omfatter riving, oppføring av nybygg og fremtidige arbeider (drift, vedlikehold, endring og riving).
  - a. BHF §8 c) lister opp 17 punkt som blant annet skal vurderes og beskrives.
  - b. BHF §9 omhandler forebyggende tiltak som byggherren spesielt skal stille krav om.
  - c. BHF §12 omhandler fremtidige arbeider.
2. vurdere risikoen som er kartlagt og utarbeide planer med tiltak for å gjerne eller redusere risikoen, BHF §5 c).
3. dokumentere kartleggingen, BHF §5 d) i form av denne risikovurderingsrapporten for SHA, som er utarbeidet i samsvar med NS5814:2021.
4. videreføre de spesifikke tiltakene inn i SHA-planen (BHF §8 c)).
5. implementere de kartlagte risikoforholdene og spesifikke tiltakene i tilbudsgrunnlaget, i samsvar med BHF §6. Restrisikoen og de spesifikke tiltakene medtas på relevante steder i rigg og drift beskrivelse, systembeskrivelsene og i SHA-planen. Spesifikke tiltak skal medtas i prisbærende poster.
6. Med bakgrunn i de kjente risikoforholdene besluttes det hvilke spesifikke tiltak som skal implementeres for å redusere risikoen for arbeiderne ved anlegget i henhold til Byggherreforskriften (BHF) §6 og forebyggende tiltak som byggherren spesielt skal stille krav om i henhold til BHF §9.

AVGRENSING

Analyseobjektet omfatter D0690, Tomt med prosjekt, ref. kap. 2.4 Objekt og systembeskrivelse.

Risikovurderingen omfatter:

- SHA
- Omgivelser (tredjeperson, bebyggelse og infrastruktur) gjennom forebyggende tiltak.
- Arbeider som skal utføres på bygge- og anleggsplassen fra oppstart til ferdigstilling.
- Utsiktede hendelser.
- Enkelthendelser.
- Overordnede og kvalitative vurderinger.

Risikovurderingen omfatter ikke:

- Risiko som følger vanlig bygge- og anleggsaktivitet og som går direkte på entreprenørens rutiner og styring av bygge- og anleggsplass er i hovedsak ikke medtatt i risikovurderingen. Det forutsettes at entreprenøren har rutiner for dette i sitt internkontrollsystem.
- Tilsiktede hendelser (sabotasje, terror etc.).
- Flere uavhengige sammenfallende hendelser.

RAMMER, KRAV OG KUNNSKAPSRUNNLAG

Som en forberedelse til møte for tverrfaglig risikovurdering, som omfatter «Trinn 2 – Identifisere uønskede hendelser», har vi:

- Hatt SHA tema som 10 minutters seanser i hvert statusmøte frem til risikovurderingen, herunder statistikk materiale fra Arbeidstilsynet.
- BHs målsetning for SHA er gjort kjent som ett av SHA temaene.
- Risikovurderingsprosessen er gjort kjent som ett av SHA temaene.
- Analysegruppen er valgt av SHA koordinator i prosjekteringsfasen (KP) og prosjektleder (PL). Gruppen anses som dekkende og hensiktsmessig sammensatt i forhold til analyseformålet.
- Gjennomgått risikovurderingen «Trinn 1 – Rammer for risikovurderingen».
- Analysegruppen har gjennomført en felles tverrfaglig risikovurdering, som ble avholdt dd.mm.ååå. Byggherren, representert ved kandidatene merket*, har gjennomgått og vurdert spesifikke tiltak på bakgrunn av møtet.
- Risikovurderingsrapporten med vedlegg sendes ut på høringsrunde til samtlige med etterfølgende revidering som en del av prosessen.

Kommentert [MI5]: To hendelser A og B kalles *uavhengige* om utfallet av den ene ikke påvirker utfallet av den andre. Sannsynligheten for at flere uavhengige hendelser inntreffer samtidig, er gitt som produktet av sannsynligheter for hver enkel hendelse.

Kommentert [MI6]: Under er det listet opp forslag til fremgangsmåte. Dette må tilpasses prosjektet og skrives om dersom annen fremgangsmåte velges.

Analysegruppen har bestått av:

Navn	Firma	Rolle/fagområde/funksjon

B VERDIER SOM SKAL BESKYTTES

I samsvar med byggherreforskriftens formålsparagraf er det arbeiderne på bygge- og anleggsplassens liv og helse som skal beskyttes.

Verdihierarki

C SIKKERHETSMÅL OG EVALUERINGSKRITERIER

Etat for utbygging i Bergen kommune har som byggherre et mål om at alle våre prosjekter skal gjennomføres uten at mennesker, materiell og miljø påføres skade – herunder følgende målsetninger:

- H1-verdi (Fraværsskadefrekvens): 5
- H2-verdi (Personskadefrekvens): < 15
- N-verdi (Nestenulykkefrekvens): > 2000

H1: H1-verdien viser hyppigheten av arbeidsulykker som er så alvorlige at det medfører minimum én hel dags fravær fra arbeid/arbeidsplassen.

H2: H2-verdien viser skader/hendelser med tilrettelagt arbeid og/eller behandling av medisinsk personell. H2-verdien utgjør summen av H1 og H2-hendelser.

$$H = \frac{\text{arbeidsulykker} \times 1\,000\,000}{\text{Totalt antall timer}}$$

Totalt antall timer

PROSJEKTSPEFIFKE MÅLSETNINGER

Alle skal komme trygt hjem!

RESULTATMÅL I PROSJEKTERINGSFASEN

Prosjekttere løsninger som minimerer risiko i utførelses- og driftsfasen. Spesifikke tiltak må beskrives i SHA-planen for arbeidsoperasjoner med uakseptabelt risikonivå som ikke kunne elimineres eller reduseres gjennom planlegging, prosjektering eller valg av løsninger og som ikke ivaretas i spesifikke forskriftskrav, arbeidsinstrukser og sikkerhetsbestemmelser for prosjektet.

Kommentert [M17]: Eksempel på prosjektspesifikt resultatmål i prosjekteringsfasen – Identifiseres for hver enkelt prosjektet ved å for eksempel gjennomføre workshoper med fokus på SMARTE målsetninger.

RESULTATMÅL I UTFØRELSEFASEN

Ingen alvorlige hendelser eller ulykker (ingen dødsfall, ulykker som fører varige funksjonsnedsettelse, etc.). Ved eventuelle mindre skader (overtramp, forstuelse og mindre brudd, etc.) skal TE sørge for at arbeidstakere får tilrettelagt arbeid dersom det er mulig.

- Byggeplassgjerd: «Ingen uvedkommende skal komme inn på området».
- Trygg trafikkavvikling ifm. skolevei og området inn til riggplass/byggeplass.
- Spesielle hensyn til omgivelsene:
  - Støyende arbeider skal utføres i hverdager mellom 07-17. Støyende arbeider som skal utføres utenfor dette tidspunktet må avklares md byggherre og varsles naboer.
  - Støyende arbeider skal gjennomføres med minimal spredning av støvet, ved for eksempel bruk av vannspreder.

Kommentert [M18]: Eksempel på prosjektspesifikt resultatmål i utførelsesfasen – Identifiseres for hver enkelt prosjektet ved å for eksempel gjennomføre workshoper med fokus på SMARTE målsetninger.

D OBJEKT OG SYSTEM BESKRIVELSE

Kommentert [M19]: Eksempel på beskrivelse:

- Omfang/tiltaksområde
- Må de tas spesielle hensyn? (omgivelser, skolevei, idrettsanlegg og andre kritiske funksjoner i nærheten)
- Areal/geoområde
- Veier, sykkelveier, gangfelt etc.

E METODE

Risikovurderingen er utført som en grovanalyse (Rausand & Utne, 2009). ISO 31000:2018 Risikostyring - retningslinjer er benyttet i forhold til momenter som går direkte på risikostyring.

Prosess stegene i NS 5814:2021 «Krav til risikovurderinger» er fulgt, og standarden er benyttet til dokumentasjon og gjennomføringen av selve risikovurderingen. Ved å bruke prinsippene for risikostyring og risikovurderinger sikrer man å:

Identifisere farer, kartlegge barrierer og identifisere fare for enkeltfeil.

Kommentert [M10]: Forslag til metode er beskrevet under dette delkapittelet, må tilpasses prosjektet.

Vurdere mulige risikoreduserende tiltak, og analysere restrisiko når de er implementert, i henhold til ALARP-prinsippet («As low as reasonably practicable»).

Vurdere det totale risikobildet for arbeidene, og påse at forberedende arbeider totalt sett ikke overskrider akseptkriteriene for SHA og omgivelser

Påse at den totale løsningen er optimalisert ift. SHA og omgivelser, ved at tiltakene er vurdert ift. ALARP – prinsippet.

RISIKOAKSEPTKRITERIER

Byggherren har et ønske om å benytte risikoakseptkriterier som angitt i RIF sin veileder vedlegg 1.

Risikomatrise

Konsekvens →

	1. Svært liten	2. Liten	3. Middels	4. Stor	5. Svært stor
5. Nesten sikkert	5	10	15	20	25
4. Sannsynlig	4	8	12	16	20
3. Mulig	3	6	9	12	15
2. Lite sannsynlig	2	4	6	8	10
1. Usannsynlig	1	2	3	4	5

Akseptkriterter, risikoreduserende/avbøtende tiltak

Lav 1-4 (Grønn)	Akseptabel risiko - avbøtende tiltak er ikke nødvendig, men bør iverksettes hvis det er enkle/ lite kostbare tiltak. Må overvåkes for å unngå at risiko øker.
Middels 5-9 (Gul)	Akseptabel risiko, men avbøtende tiltak bør vurderes.
Høy 10-25 (Rød)	Uakseptabel risiko - avbøtende tiltak er nødvendig. Alternative løsninger utarbeides, risikoreduserende tiltak beskrives.

RISIKOVURDERINGSPROSESS

Grovanalyse er en metode som gir en oversiktlig presentasjon av risikobildet i form av identifikasjon og vurdering av mulige uønskede hendelser ved en prosess, utstyrsenhet eller aktivitet. I tillegg kan grovanalyser forenkle prioritering av hvilke faresituasjoner en bør iverksette risikoreduserende tiltak for, eller analyseres mer detaljert.

Risikovurderingsprosessen for prosjektet gjennomføres på følgende måte:

1. Denne risikovurderingsrapporten: Byggherrens og rådgivernes risikovurdering i forkant av utsendelse av tilbudsgrunnlag for totalentreprise. Hovedfokuset er risikoreduserende tiltak gjennom prosjektering/beskrivelse, beskrive spesifikke tiltak og prispåbærende poster så det konkurreres på like vilkår i fht sikkerhet, samt beskrivelse av restrisiko.
2. Totalentreprenøren med sine prosjekterendes risikovurdering av restrisiko fra punkt 1.
3. Hovedfokuset er å risikoreduserende tiltak gjennom detaljprosjektering og arbeidsgrunnlag.
4. Totalentreprenørens risikovurderinger sammen med sine utførende som en videreføring av punkt 1 og 2. Risikovurderingen skal inkludere alle underentrepriser og inkludere både spesifikke tiltak fra SHA og hver enkelt virksomhets HMS.

Kommentert [M111]: Tilpasses entrepriseform. Dersom BH har ansvar for detaljprosjektering så må dette punktet ivaretas av byggherren.

Kommentert [M112]: Tilpasses entrepriseform. Dersom BH har ansvar for detaljprosjektering så må dette punktet ivaretas av byggherren.

03 TRINN 2: IDENTIFISERE UØNSKEDE HENDELSER

Ref. 2.1.3 Rammer, krav og kunnskapsgrunnlag for hvilket forberedende kunnskapsgrunnlag analysegruppen har gjennomgått i forkant av analysemøtet.

I forkant av analysemøtet ble det gjort en nedbrytning og avgrensning av analyseobjektet samt utarbeidet et arbeidsgrunnlag som ble benyttet i møtet.

Analysemøtet startet med presentasjon av deltakere og deres spesielle kompetanseområder relatert til fag, entreprenørkompetanse, driftskompetanse og lokalkunnskap. Alle hadde fått forberedende oppgaver basert på fag og rolle og omhandlet kjente risikofaktorer for eget kompetanseområde og tilstøtende kompetanseområder.

Møtet ble gjennomført etter følgende agenda:

Agendapunkt
Introduksjon SHA og risikovurderingen
BHs målsetninger
Arbeidsdel 1 i miro: Tverrfaglig risikovurdering, riving
Arbeidsdel 2 i miro: Tverrfaglig risikovurdering, oppføring
Arbeidsdel 3 i miro: Tverrfaglig risikovurdering, fremtidige arbeider
Oppsummering

Som resultat fra møtet ble det ført en risikologg delt på de tre arbeidsdelene i agendaen (prosjektfasene).

Kommentert [MI13]: Eksempel på arbeidsoppgaver, må tilpasses prosjektet og entreprisereform.

A KARTLEGGE FARER OG TRUSLER

Kommentert [MI14]: Må tilpasses prosjektet og hvilke utgangspunkt/fokusområder som er valgt.

Gjennom analysemøtet er det kartlagt hvilke farer og trusler som kan true liv og helse på bygge- og anleggsplassen, også ved fremtidige arbeider.

Basert på statistikk fra Arbeidstilsynet for perioden 2014-2020 er følgende farer fremtredende:

- Kjøretøy i bevegelse, transport
- Klemskader, elementmontering spesielt
- Fallende gjenstander (de fleste løse gjenstander, ikke fra kran)
- Fall fra høyder, bevegelige plattformer, stiger, stillas
- Fall fra bevegelige plattformer

Årsakene bunner ofte i samtidighet av arbeidsoperasjoner, manglende barrierer og organisatorisk/menneskelig svikt. Utenlandske arbeidstakere, unge arbeidstakere og innleide arbeidstakere er høyt representert i ulykkesstatistikken.

Vedlagt følger logg fra analysemøtet. Bekymringer, hendelser og scenarier som ble tatt opp i analysemøtet er registrert og risikovurdert i skjemaet. Det er tilført registreringer som de prosjekterende har kommet med i etterkant av høringsrunden.

Hovedfokuset i denne analysen har vært:

- risikoreducerende tiltak gjennom prosjektering/beskrivelse.
- beskrive spesifikke tiltak med prispåbærende poster så det konkurreres på like vilkår i fht sikkerhet.
- beskrive restrisiko.

Totalt ble det identifisert X risikomomenter. Risikomomentene er fordelt på:

- SHA antall xx stk.
- Omgivelser/Tredjeperson antall xx stk.

RIVING

Hovedfunn

BYGGFASE

Hovedfunn

FREMTIDIGE ARBEIDER

Hovedfunn

B SPESIFISERE UØNSKEDE HENDELSER

Vedlagt følger logg fra analysemøtet.

RIVING

Hovedfunn

Kommentert [MI15]: Eksempler, tilpasses prosjektet

Hvordan er samtidigheten mellom andre eventuelle prosjekter?

Kommentert [MI16]: Merk: Avvik fra regelverk eller preaksepterte løsninger skal identifiseres som mulige farer. Spesielle særtrekk ved analyseobjektet skal identifiseres og vurderes med tanke på om det kan utgjøre en fare.

Fra BHF 8c): En beskrivelse av de spesifikke tiltakene som er nødvendige for å redusere fare for liv og helse forbundet med blant annet:

- 1.arbeid nær installasjoner i grunnen
- 2.arbeid nær høyspentledninger og elektriske installasjoner
- 3.arbeid på steder med passerende trafikk
- 4.arbeid hvor arbeidstakere kan bli utsatt for ras eller synke i gjørme
- 5.arbeid som innebærer bruk av sprengstoff
- 6.arbeid i sjakter, underjordisk masseforflytning og arbeid i tunneler
- 7.arbeid som innebærer fare for drukning
- 8.arbeid i senkekasser der luften er komprimert
- 9.arbeid som innebærer bruk av dykkerutstyr
- 10.arbeid som innebærer at personer kan bli skadet ved fall eller av fallende gjenstander
- 11.arbeid som innebærer riving av bærende konstruksjoner
- 12.arbeid med montering og demontering av tunge elementer
- 13.arbeid som innebærer fare for helseskadelig eksponering for støv, gass, støy eller vibrasjoner
- 14.arbeid som utsetter personer for kjemiske eller biologiske stoffer som kan medføre en belastning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø eller som innebærer et lov- eller forskriftsfestet krav til helsekontroll
- 15.arbeid med ioniserende stråling som krever at det utpekes kontrollerte eller overvåkede soner
- 16.arbeid som innebærer brann- og eksplosjonsfare
- 17.arbeid som innebærer fare for helseskadelig ergonomiske belastninger.

Kommentert [MI17]: Her skal det beskrives hvilke uønskede hendelser som er relevante for denne analysen (SHA). Hendelsene beskrives så kort og konkret som mulig.

BYGGEFASE

Hovedfunn

FREMTIDIGE ARBEIDER

Hovedfunn

04 TRINN 3: RISIKOANALYSE

Analysegruppen oppgitt i avsnitt 2.1.3 med * har bistått gjennom trinn 3 og 4 av risikovurderingen.

A VURDERE SÅRBARHET

Det er kun enkelthendelser som er vurdert i analysen.

Vi kan allikevel ta en overordnet vurdering av funnene fra analysemøtet på:

- Svakheter og avhengigheter som gir hendelser som gir mulighet til å utvikle seg
- Barrierer som kan endre hendelsesforløpet og hvor effektive de er.

Sårbarheten kommer indirekte til uttrykk i vurderingene av sannsynlighet og konsekvens.

B VURDERE SANNSYNLIGHET

Sannsynlighet er vurdert etter følgende kvantifisering:

Sannsynlighet/kvantifisering	SHA/personsikkerhet per år
5. Nesten sikkert	Oftere enn hver 14. dag
4. Sannsynlig	14 dager – 6 måneder
3. Middels	6 måneder – 1 år
2. Lite sannsynlig	1 år – 5 år
1. Usannsynlig	Sjeldnere enn hvert 5. år

Oppsummering sannsynlighetsforhold:

Kommentert [MI18]: Må tilpasses prosjektet

Kommentert [MI19]: Må gjennomgås i fellesskap med BH når restrisikorapporten er gjennomgått med prosjekterende

C VURDERE KONSEKVENSER

Konsekvens er vurdert etter følgende kvantifisering:

Konsekvens/kvantifisering	SHA/personsikkerhet per år
5. Svært stor	Død
4. Stor	Meget alvorlig personskade
3. Moderat	Personskade med fravær
2. Liten	Skade med legebehandling alt. arbeid
1. Svært liten	Førstehjelpsskade fortsetter i jobb

Oppsummering konsekvensforhold:

D BESKRIVE USIKKERHET

E BESKRIVE RISIKO

Risikoen beskrives gjennom sannsynligheten for uønskede hendelser og konsekvensene de kan få, hvordan sårbarhet påvirker sannsynligheten og konsekvensene, og hva som bidrar til usikkerheten.

Kommentert [MI20]: Må gjennomgås i fellesskap med BH når restrisikoreporten er gjennomgått med prosjekterende

Kommentert [MI21]: Beskrives i etterkant av analysemøtet.

Kommentert [MI22]: Beskrives sammen med funnene i analysemøtet.

05 TRINN 4: RISIKOEVALUERING

A VURDERE OPPNÅELSE AV SIKKERHETSMÅL

B FORESLÅ HÅNDTERING AV RISIKO

Det anbefales at videre prosess for prosjektet følger av kap. 2.5.2 punkt 2 og 3.

Det anbefales at det iverksettes tiltak for avdekkede forhold i samsvar med akseptmatrisen i kap. 2.5.1.

Ref. vedlagte logg og foreslåtte tiltak. Kode for hvilke tiltak som besluttes iverksatt.

Etter **ALARP-prinsippet** anbefales alle risikoreducerende tiltak med mindre de har uforholdsmessig store kostnader eller ulemper.

Der det er behov omtales føre-var-prinsipp, forventet risikoreducerende effekt, kostnadseffektivitet, kost-nytte vurderinger eller annet.

Spesifikke tiltak og restrisiko beskrives her.

De foreslåtte spesifikke tiltakene beskrives inn i totalentreprisegrunnlaget og restrisikoen beskrives.

Kommentert [MI23]: Basert på analysemøtet og beskrevet risiko.

Kommentert [MI24]: Vurdering av i hvilken grad vi tror vi kan nå sikkerhetsmålene gjennom resultatene fra analysen.

Hvis det finnes alternative løsninger beskrives de her, også hvilke/-n løsning som gir lavest risiko.

Er risikoen tilstrekkelig belyst i fht.

Beslutningstakers behov?

Hvilke forhold bidrar til størst risiko?

Kommentert [MI25]: **ALARP-prinsippet** er et alternativ til et rent kost/nytte-prinsipp ved valg av tiltak i risikohåndteringen. **ALARP-prinsippet** innebærer en omvendt bevisbyrde. Etter **ALARP-prinsippet** skal identifiserte tiltak velges med mindre det er et urimelig misforhold mellom kostnader/ulempen og nytte.